

**Avgvstini Barbosæ, V. I. D. Lvsitani, Protonotarii
Apostolici, & sacrae Congregationis Indicis Consultoris,
Nunc Electi Episcopi Vgentini, Tractatus De Canonicis, Et
Dignitatibus, Aliisque ...**

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1658

30 Canonici an, & quando optare possint?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98570)

52 Et quamvis non sit in Sacris constitutus, potest omnia, & singula facere, & exercere quæ sine paramentis sacris cum cappa, & cotta facere posset coadiutor, si presens esset, S. Congregat. Rituum in Bononiens. 19. Decembris 1615.

53 Et eitenentur Canonici inseruire, & ministrare, prout tenerentur inseruire proprio Canonico coadiuto in omnibus functionibus Canonicalibus; ead. S. Congreg. in Casalen. 10. Ianuarij 1609.

54 Vtrum autem coadiutor seruans pro coadiuto debeat exire de Capitulo, in quo agitur de negotio ipsius coadiuti? solet ab aliquibus in dubium reuocari, in quo videtur respondendum non debere exire; quia coadiutor non agit, nec inseruit nomine coadiuti, licet eum representet quatenus agit, & inseruit loco, & vice illius; sed agit, & inseruit nomine proprio, seu nomine Ecclesiæ: & sic nihil impedit eum interesse, & dare vocem in Capitulo, in quo tractatur de negotio coadiuti; unde videtur quod posset coadiutor dare suffragium, seu vocare in electione Præbendæ, quam prætenderet coadiutus, & esset oppositor, & etiam pro eo suffragium dare: rursus è conuerso coadiutus bene potest interesse in Capitulo, & dare vocem, seu votum ubi agitur de negotio coadiutoris, nisi fortè tractetur de respectate ad ipsam coadiutoriam, quæ particulariter etiam spectet ad ipsum coadiutum. Ita Nicol. Garc. d. p. 4. cap. 5. ex n. 103. Sebast. Cæf. d. §. 9. n. 12. ubi n. 13. existimat non esse inconueniens, quod simul possint in habitu Canonicali interesse coadiutus, & coadiutor in processionibus, & Missarum solemnibus, principalis in loco sibi debito iuxta antiquitatem suam, coadiutor post omnes Canonicos; quidquid dicat Nicol. Garc. d. cap. 5. ex n. 107. cuius fundamentum quod vnum tantum Canonicatum repræsentant, solum concludit ne duplicem vocem habeant, vel duplices lucrentur distributiones, non quoad interessentiam, quæ diuersis respectibus vtrique conuenit, vni tanquã vero Canonico, alteri tanquam coadiutori; sicut nihil inconuenit quod in eadem Ecclesia Rector principalis vt talis, & Vicarius vt Vicarius interesse valeant, & vsu receptum videmus in Episcopo, & eius Vicario generali.

CAPVT XXX.

Canonici an, & quando optare possint?

SVMMARIVM.

1 Optio est ius quoddam Capitulo, seu Collegiali alicui Ecclesiæ ex consuetudine, vel Barbof. de Canon. & Dignitatib.

statuto competens, vt antiquiores gradatim vacantem Præbendam, quæ reseruata non sit, propria dimissa intra certum tempus eligere possint.

2 Optio non inducitur à iure communi, sed à consuetudine, privilegio, indultu Apostolico, aut statuto.

3 Ius optandi quanto tempore consuetudine induci possit, ostenditur, & num. seq.

5 Optio regulariter fieri debet intra viginti dies, & currunt simul omnibus optare valentibus, sed non potest id tempus per Capitulum minui.

6 Dies 20. ad optandum computantur à die verisimilis scientie vacationis, & non currunt ignorantibus.

7 Antiquiores Regulariter prius optare debent, quàm iuniores.

8 Canonicus antiquior si differt optare infra legitimum tempus, poterit iunior sequens optare Præbendam.

9 Antiquior non atate, sed receptione prius optare debet.

10 Antiquitas sola in optione consideranda est, non persona prærogatiua, quamuis sit Cardinalis.

11 Antiquiores in optione Præbendæ, illi dicuntur, qui diutius in Ecclesia militarunt, & fuerunt in possessione priores, licet sint in prouisione posteriores.

12 Optio ita gradatim fieri debet, vt si non optat primus, seu Antiquior, optet secundus seu sequens.

13 Optionis natura est, vt successinè vnus Præbendatus, seu Beneficiatus post alium, prout quisque antiquior est, gradatim ascendat.

14 Absens optare potest per Procuratorem si statutum, vel consuetudo contraria non obuiet.

15 Canonicus in Sacris non constitutus bene potest optare maiorem Præbendam si statutum, vel consuetudo contraria non obuiet.

16 Optare nemo impeditur quamuis habeat reseruatum beneficium ratione optionis dimittendum, necnon quamuis habeat Præbendam super cuius fructibus ipse voluntarie consensit pensionem reseruari ad fauorem alterius, & num. 17.

18 Excommunicatus potest optare, nisi speciali statuto, vel consuetudine optandus sit titulus.

19 Optare non potest vacantem Præbendam, qui propter aliquod corpus vitium repellitur ab Ordinibus illi annexis, quamuis vitium huiusmodi contraxerit post obtentum beneficium in Ecclesia, si in optione requiratur noua collatio.

20 Canonicus Penitentiarius, & Lector S. Scripturæ, optare non potest; & quid in coadiuto? ibid.

21 Optio locum non habet in beneficiis, seu Præbendis

- bendis in Curia, vel apud Sedem vacantibus.
- 22 Beneficia quomodocunque reservata, siue generaliter, siue specialiter, etiam per reg. 8. Cancellaria non cadunt sub optione.
- 23 Beneficia, & Præbenda quæ permutantur, vel resignantur, non optantur.
- 24 Optio habet locum in his Præbendis, quæ devoluuntur ad Papam ex negligentia inferiorum in non conferendo intra sex menses à die notitiæ vacationis.
- 25 Beneficia iuris patronatus laicalis, aut mixti non cadunt sub optione, nisi accedat patroni consensus.
- 26 Casus refertur in materia optionis contingibilis.

BONIFACIUS VIII. in cap. ult. de consuetud. lib. 6. iubet observari consuetudinem, qua antiquiores Canonici gradatim possint, si voluerint, cum vacant, per se, vel per alium meliores Præbendas decedentium optare, hoc est, suas deteriores cum melioribus vacantibus permutare: ex quo textu, iunctis aliis, quæ tum ibi tum alibi tradunt DD. optionem definit Monet. in tra. de option. Canon. c. 1. n. 13. ut sit ius quoddam Capituli, seu Collegiali alicui Ecclesiæ ex consuetudine, vel statuto competens ut antiquiores gradatim vacantem Præbendam, quæ reservata non sit, propria dimissa intra certum tempus eligere possint, & n. seqq. singulas huius definitionis particulas pereurrit, & n. 31. addit optionem non à iure communi induci, sed consuetudine, vel privilegio, seu indultu Apost. aut denique statuto, Facienda est tamen interpretatio per quam statutum de optando vel se cõformet, vel minus quàm fieri possit, deroget Iuri communi c. cum dilectus, de consuet. Roman. conf. 197. n. 2. Alexand. conf. 105. n. 9. lib. 5. & conf. 117. n. 12. lib. 6.

Quod ius optandi in Ecclesiis ex eo fundamentum capit, quia cum præbendæ, seu proprius præbendali consistant in mera & nuda temporalitate. vti constata ex prædiis aliquibus assignatis singulis præbendis, ideo inter ipsos Canonicos possunt permutari absque vlla simoniæ labe. Host. in c. quæsitum, n. 2. de rer. permut. nam licet singulæ præbendæ consueverint annexi singulis Canonicatibus, refert tamen videre qua annexione sint connectæ, ut fundamentum huius iuris pateat.

Alia est enim annexio perpetua, per quæ scilicet ita additum est prædium præbendale certo Canonicatui, ut ab eo non possit diuelli, vel per momentum separari, quæ est vera & propria annexio, veluti individuum constituens per incorporationem. l. quemadmodum C. de agricol. & censu. lib. 11. Alciat. in l. soluendo

114. sub n. 5. ver. accessione. de ver. signif. & hoc casu in tantum est permixta optio, in quantum interuenit auctoritas Superioris habentis instituire, ex doctrina Host. in d. cap. quæsitum, n. 3. Card. conf. 126. sub n. 4. ver. & secundum hæc intelligitur. Alia autem est annexio reuocabilis, quæ bene se comparatur cum ipso iure optandi: & hæc quamvis perpetuò hæreat iuri spirituali respectu canonice, quod colligitur ex correspondente numeri, Abb. in c. maioribus, n. 4. ver. quandoque, de præben. ac propterea cadat sub dispositione Canonicatus tanquam quid illi perpetuò annexum, Verall dec. 359. n. 1. p. 2. Rota in Conchen. coadiutorie 27. Nov. 1619. coram Archiep. Seleucien. Nihilominus propter illam separabilitatem à singulis Canonicatibus ad effectum optandi reputatur quid merè temporale, nec intelligitur dimitti, seu optari Præbenda Canonice, quatenus verè Præbenda est ius spirituale, sed ea semper retinetur, ut bene explicat Cardin. d. conf. 126. cum quo transiit Rota apud Cassadecis. num. 2. & 3. de præben.

Sed quanto tempore consuetudine induci possit ius optandi, non bene constat inter Doctores; nam Bella. decis. 62. Pute. dec. 201. n. 1. lib. 2. quos refert Borrell. in sum. dec. tom. 1. tit. 29. n. 32. tenent sufficere præscriptionem decem annorum. At idem Borrell. ibid. num. 33. Aloyf. Ricc. in collect. par. 6. collect. 245. vers. sed quia ad materiam. & Gonzal. ac plures per eum citati, ad reg. 8. Cancel. gloss. 34. à n. 11. distinguunt inter optionem præter ius, quæ est quando optans retinet semper primum titulum, aut ius spirituale, optatque duxat Portionem, seu Præbendam temporalem separatam; & inter optionem contra ius, quæ est quando Præbendæ sunt annexæ Canonicatibus, & non retinetur primus titulus, sed mutatur, & optans propria auctoritate alium diuersum titulum spiritualem consequitur; quia in Ecclesiis est distinctio titularum, sicut in primo casu non est distinctio titularum, sed Præbendarum; & postmodum concludunt quòd in primo casu sufficit decennalis consuetudo, in secundo autem requiritur quadragenaria.

Monet. verò d. tract. cap. 2. q. 2. num. 16. post Rot. Bellam. Roch. de Curte, Gig. Petr. Gregor. & alios, quos ibi refert num. 18. aliter distinguit, quòd scilicet, aut in Ecclesiis nulla est distinctio, numerusve Præbendarum, nec certus numerus Canonicatum, ut in casu tex. in cap. dilecto, & in cap. vacante, de Præben. & in cap. ex parte, de concess. Præben. & in his non potest induci talis consuetudo, cum non sit dare vacationem Præbendarum, prout disponitur in dictis Iuribus, quod tamè requiritur in d. cap. fin. de consuet. lib. 6. Aut est certus numerus Canonicatum, seu Canonicorum, sed nullus numerus, nec distinctio Præbenda

Præbendarum, ut in c. fin. §. si autem, de concess. Præb. in 6. & tunc quoque non habet locum hæc consuetudo, quia in iis Ecclesiis per administratores Capituli bona, seu fructus diuiduntur inter Canonicos, & quantum ij pauciores sunt, tantò maiores portiones recipiunt, & quantum plures sunt, eò minores recipiunt portiones, ut in d. §. si autem. Aut est certus numerus Canonicatum, & totidè etiam Præbendæ, sed ex distincte non sunt, immò bona sunt quoad dominium Capituli communia, super quibus bonis quasi in consensu absque actuali aliqua distinctione institutus numerus Præbendarum correspondens numero Canonicatum, & tunc si Capitulum per officiales suos bona administrat, & de fructibus collectis tot facit æquales portiones, quot Canonici, non potest etiam introduci hæc consuetudo, cum enim non sit dare vnam ex his portionibus meliorem, non cadit electio, neque optio. Si verò Capitulum non administrat dicta bona per Officiales suos, sed ea diuidit in tot Præbendas, quot sunt Canonici, cuiuslibet consignando Præbendam suam, ad tempus tamen & secundum quod Capitulo placet, itaut eo tempore elapso iterum in comune reducatur, siatque noua bonorum diuisio, & in his Præbendis sic diuisis, quoniam non potest ea diuisio fieri ita æqualis, quin inter eas cadere possit electio, ideo potest etiam habere locum consuetudo optionis Præbendarum, in iisdemque Ecclesiis poterit hæc consuetudo induci spacio decem annorum; neque enim tunc mutatur titulus per optionem, cum inter Præbendas, ut sunt tituli beneficiales, non sit eo casu actualis, realis, ac perpetua distinctio, sed solum prout in temporalitate consistunt: ideoque mutatio nihil iuri contrarium, sed æquitatem magnam continebit. Si verò in Ecclesiis non solum certus est numerus Canonicatum, & Præbendarum, sed etiam ex Præbendæ realiter, actualiter, & perpetuò sunt inter se distinctæ, itaut non sit vnum beneficium Ecclesiasticum, sed dos vnius actualiter, & omnino distincta sit à dote alterius, iuxta tex. in c. litteras, de concess. Præbend. & in Clem. fin. de præbend. tunc si habet locum optio per supradicta, ita eius consuetudo non potest minori spacio indicari, quam 40. annorum. Hactenus Monet. qui etiam à n. 2. probat ad inducendam optandi consuetudinem requiri scientiam, & patientiam Episcopi, seu eius ad quem spectat collatio, ubi sumus in consuetudine decem annorum; quam tamen subdit non requiri in quadragenaria, cum præsumatur ex eo tempore tam scientia, quam tacitus consensus & à n. 39. resoluit non esse necesse hanc consuetudinem obtentam esse in contradictorio iudicio.

Hæc optio regulariter fieri debet infra viginti dies, ut est expressum in d. c. ult. Franc. Barbof. de Canonic. & Dignitatib.

Marc. Delphin. decis. 1258. num. 5. addens ad Mohedan. dec. 297. lit. B, Gonzal. d. gloss. 34. n. 75. Monet. d. tra. c. 4. à n. 1. & currunt simul omnibus optare volentibus, gloss. ver. dumtaxat in d. c. ult. Gonzal. d. gloss. 34. n. 76. Monet. d. tra. c. 6. n. 11. Minui autem potest hoc tempus per Capitulum per duos, vel quatuor dies, gloss. ver. dumtaxat, ibi, quia Capitulum poterat, in d. c. ult. Tiraq. de retractu lig. §. 1. gloss. 10. n. 58. Matienf. l. 12. gloss. 1. n. 3. 31. tit. 11. lib. 5. noua Recop. Parif. cons. 10. n. 17. vol. 4. Monet. d. cap. 4. n. 3. Sicut ab eodem prorogari valet, puta per duos alios dies, Zerol. in praxi Episc. 1. verb. Canonica, §. 7. Monet. d. cap. 4. à n. 7.

Computantur autem huiusmodi viginti dies à die verisimilis scientiæ vacationis, gloss. ver. viginti in d. c. ult. Zerol. d. §. 7. Gonzal. d. gloss. 34. n. 75. cum tempus optandi Præbendas non currat ignorantibus, Tiraquell. de retractu lig. §. 35. gloss. 4. n. 14. Monet. d. tra. c. 6. n. 18. ubi n. 21. notat quòd ad hoc ut currat hoc tempus ad optandum, non sufficit ficta illa notitia, de qua in Clem. vnic. §. ceterum, de concess. præb. & n. 39. firmat probabile esse, quòd si ij omnes, qui optare debebant, iuste impediti fuerint, durante tali impedimento, illud tempus iis non currat, & n. 43. ait quòd ubi etiam ipso iure currit illud tempus optandi, adhuc competet tamen minoribus ex causa etatis quam absentibus aliis, ut iuste impeditis in integrum restitutio.

Antiquiores regulariter prius optare debent, quam iuniores, ut expresse decidit tex. in d. c. ult. Monet. d. tra. c. 4. q. 1. n. 15. ubi cum Bellam. dec. 229. tenet hoc ita procedere, ut huiusmodi antiquiores vigore statuti, aut consuetudinis de optando non semel dumtaxat, seu pro prima vice, sed quoties casu euenierit, modò aliud non obstat, optare non possint, cum hic actus sua natura repetibilis, seu iterabilis sit.

Si Canonicus antiquior differt optare infra legitimum tempus, itaut sit periculo ne illud labatur ad damnum iuniorum, poterit iunior sequens optare Præbendam, quam ille optare debebat, & tenebit optio iunioris in euentum, quo senior, siue antiquior intra tempus statutum non optauerit ut per Tiraq. de tra. conuent. §. 2. gloss. 1. n. 66. Zerol. d. ver. Canonica, §. 7. concl. 4. Gonzal. d. gloss. 34. n. 78. Monet. d. tract. cap. 5. q. 1. num. 3.

Intellige de antiquioribus non ætate, sed receptione, gloss. ver. antiquiores in d. c. ult. Rot. dec. 6. n. 2. de consuet. in antiqu. & dec. 411. n. 2. part. 1. diu. Falcon. in tra. de reseru. bene. effectu 49. Anton. Fabric. in suo Codice tit. de sacros. Eccl. diffinit. 96. Miles in suo repert. verb. consuetudo per quam disponitur, il. primo, Zerol. d. ver. Canonica, §. 7. concl. ult. Azor. in st. moral. p. 2. lib. 6. c. 26. q. 13. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. §. 3. proæm. d. n. 22. Monet. d. tract. cap. 4. quasi.

Q 3 a num.

- 10 à n. 15. & † sola antiquitas hac in re est consideranda, non autem personæ prærogatiua, quamvis sit Cardinalis, Gonzal. d. gloss. 34. n.
- 11 100. Et sic † antiquiores in optione Præbendæ illi dicuntur, qui diutius in Ecclesia militarunt, Menoch. de arbitr. casu 24. n. 5. & fuerunt in possessione priores, licet sint in prouisione posteriores, Gonzal. d. gloss. 14. n. 49.
- 12 Optio ita gradatim fieri debet, ut si non optat primus, seu antiquior, optet secundus, seu sequens, aliàs optet tertius, & sic deinceps, prout est intentus, & magis germanus intellectus aduerbij *gradatim*, quod est in d. c. fin. de consuet. lib. 6. Monet. d. c. 5. n. 14. vbi n. 15. addit quod optio ita gradatim fit, ut antiquiore optante vacantem cum Canonicatu Præbendæ, quā antiquior dimittit, & ab hoc dimissā optet alter, & sic de cæteris, ut aperte colligitur ex d. c. fin. dū ibi dicitur, *poterūt ipsi antiquiores iuxta consuetudinem eandem optare, cum Præbenda vacabit, & illa, qua optata non fuerit, si nulli sit debita, erit illi, pro qua scripsimus, conferenda*. Nam † optionis natura est, ut successiue vnus Præbendatus, seu Beneficiatus post alium, prout quisquā antiquior est, *gradatim*, ascendat, Gonzal. d. gloss. 34. n. 15. vnde infert n. seqq. quod stante statuto, seu consuetudine, quod Canonicatum vacantem optet antiquior Portionarius, intelligi debet postquam Canonici optauerint, vel de optimo Canonicatu per moderniore Canonicum ratione dictæ optionis dimisso. Canonici qui habent facultatem optandi Præbendas in Ecclesia ex consuetudine, non optando non idcirco amittunt dictam facultatem, Capyc. decis. 134. num. 4. Borrel. d. tit. 19. num. 26.
- 14 Absens optare potest, si statutum, vel consuetudo contraria non obuiet, Monet. d. tra. c. 4. q. 3. à num. 31. per procuratorem scilicet, qui habeat speciale mandatum, ut colligitur ex d. c. ult. ibi, per alios, Gonzal. d. gloss. 34. num. 123. Monet. d. c. 1. n. 52. cū seqq. vbi n. 55. id ampliatur etiam si procurator iste non habeat speciale mandatum, dummodo constitutus sit cum libera, & à n. 58. subdit, quod si procurator habeat generale mandatum, vel negotiorum gestor optet nomine meo, & ego ratum habeam optionem, valebit optio.
- 15 Quamvis Canonicus; qui non est in Sacris, vocem in Capitulo non habeat, Clem. 2. de etate, & qualitate. Conc. Trid. sess. 22. de reformatione. c. 4. iunctis resolutis, c. 37. à n. 3. tamē benè poterit optare maiorem Præbendam ac si esset in Sacris, si statutum, vel consuetudo contraria obuiet, cum hic actus optandi competat ex Canonica, & Præbenda, non ex voce Capituli. Ita gloss. verb. in Capitulo in Clemen. 2. de etate, & qualitate. Gonzal. d. gloss. 34. num. 128. Monet. d. tract. cap. 4. q. 5. à n. 71. Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 4. c. 482. n. 21.

Et nemo impeditur optare quamvis habeat 16
reseruatum beneficium ratione opinionis dimittendum, putā ex eo quod fuerit Subcollector, aut familiaris Papæ, aut ex alia quacūque causa, & illud durante officio, aut familiaritate obtinuerit, Card. conf. 120. incip. *Vaucuerunt*, num. fin. Gonzal. d. gloss. 34. n. 42.

Necnon quamvis habeat Præbendam, super cuius fructibus ipse voluntariē consensit pensionem referuari ad fauorem alterius: vitur enim iure suo, cum in re propria sit moderator, & arbiter, nisi esset aliqua coniectura fraudis, veluti quod idcirco consenserit quod de proximo optare sperabat, vel infirmus esset. Ita post Putre. dec. 155. lib. 3. in vtraque edit. tenet Gonzal. d. gloss. 34. n. 43. & 44. Vnde Canonicum optantem Canonicatum habentē præbendam annexam, teneri soluere pensionem super Canonicatu optato iam impositam ex Rotæ decisione resoluit Marches. d. comm. p. 1. §. 2. n. 63. p. 88. Verū ut clarius in hoc procedamus, id obseruare debemus, an fuerit dimissus titulus Canonialis, & alius optatus, & tunc procul dubio teneatur is, qui optauit dimissum, pensionem soluere, Greg. de pensi. q. 63. n. 2. Aut potius fuerit simpliciter dimissa Præbenda, id est, prædium, vel portio Præbendalis, assignata Canonicatu, retento eodem titulo, & tunc non tenebitur qui dimissam optauit, sed qui dimisit, ex quo retinuit sibi eundem titulum illamque Præbendam spiritualem, super qua fuit pensio referuata; ita ex Rota Gonzal. d. gloss. 43. sub n. 47. ver. & fuit quoque, Ant. Fabr. d. diffin. 96. Mant. dec. 279. n. 1. cum seqq. Seraph. dec. 1429. n. 4. Monet. de distr. quotid. p. 3. q. 8. n. 15. & 16. & de optione Canon. c. 7. q. 3. concl. 3. ex n. 33. Rota in Lucana pensionis 29. Ianuarij 1618. coram Vbaldo sen. Vnde vbicumque is, qui dimisit, sub hoc prætextu vult euicare onus huiusmodi pensionis, tenetur ipse iustificare quod fuerit optata Præbenda ipsa spiritualis, & sic nouus titulus, Pute. dec. 196. sub n. 1. ver. ex cuius dictis lib. 2. Rota in d. Lucana pensionis. 13

Excommunicatus potest optare, ut est communis apud Cou. in c. alma mater, part. 1. §. 7. n. 4. Gig. de pension. q. 63. n. 15. Vgol. de censur. tab. 2. c. 13. §. 2. n. 15. Sayr. in simili tr. lib. 2. c. 6. n. 13. Monet. d. cap. 4. num. 20. vbi post num. 30. limitat si ex speciali statuto, vel consuetudine optandus sit titulus, putā quando Portionarius optat Canonicatum, vel Canonicus Dignitatem, aut aliās vbi requiritur in optione noua collatio, quod etiam tenet Gonzal. d. gloss. 34. num. 65. & à num. 72. hinc infert excommunicatum, aut irregularem, seu aliās à iure prohibitum minimē posse optare nouam Præbendam spiritualem, & nouum, ac distinctum titulum consequi, Suar. tom. 5. de censur. disput. 13. sect. 1. num. 19. Nicol. Garc. de

de benef. p. 7. cap. 13. num. 48. cum seqq. Anton. Ricciul. de iure personarum extra gremium Ecclesie existens. lib. 4. cap. 11. per tot.

19 Vbi quis propter aliquod corporis vitium repellitur ab Ordinibus annexis alicui Præbendæ, vel beneficio in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata non poterit quoque in ea Ecclesia optare vacantem Præbendam aut Portionem, quia inhabilis ad Ordines, inhabilis quoque est ad beneficium; inhabilis verò ad beneficium, multo magis repellendus est ab actu, qui non fit nisi à Præbendato, & beneficiario, cuiusmodi est optio Ita Monet. d. c. 4. n. 109. vbi n. seqq. hinc refert cæcum, mutum, & surdum seu alios habentes corporis defectum repellentem ab Ordinibus, non posse optare, nisi huiusmodi vitium contraxerint post obtentum beneficium in Ecclesia, in qua viget ius optandi, vt in cæco declarat Monet. ibid. à n. 117. Cuius tamen resolutio videtur pati difficultatem quando in optione requiritur noua collatio, cum tunc requiratur capacitas, & idoneitas ac tale beneficium, perinde acti absque optione esset illi conferendum, vt bene resoluit Gonzal. d. glos. 34. num. 63.

20 De Canonicatu Pœnitentiarij an, & quando possit optari? diximus suprà c. 26. n. 23. & Theologali, seu Lectorali. c. 27. à n. 19. & de Coadiutore cap. 29. num. 29.

21 Optio locum non habet in beneficiis, seu Præbendis in Curia, vel apud Sedem vacantibus. Ita expressè habetur in d. c. vlt. Simon de reseru. benef. q. 45. n. 3. Falc. in simili tr. q. 4. effect. 1. Aloyf. Ricc. p. 6. collect. 1451 v. sed vigore, Flamin. Paris. de resign. benef. lib. 2. q. 20. n. 7. Azor. d. p. 2. lib. 6. c. 26. q. 14 in fin. Monet. d. tr. c. 3. q. 3. n. 12. cum seqq. Camill. Borrell. in sum. dec. tom. 1. titul. 29. n. 14. vbi n. 31. post Franc. Marc. decis. 1232 n. 7. vol. 1. subdit quòd quando Præbendæ vacant in Curia alio modo, quam per mortem, optio locum sibi vendicat.

22 Nec in beneficiis quomodocunque reseruatis, siue generaliter, siue specialiter, Mohedā. dec. 297. n. 1. Franc. Marc. Delph. dec. 1271. n. 2. p. 1. Paris. conf. 10. n. 5. & 8. vol. 4. Gig. de penson. q. 63. n. 9. Flamin. Paris. d. q. 20. n. 3. Azor. d. p. 2. lib. 6. c. 26. q. 13. Anast. Germon. de indultis Cardin. §. etiam ex eo, n. 12. Gonzal. d. glos. 34. n. 2. Nic. Garc. de benef. p. 5. c. 1. n. 452. Monet. d. c. 3. q. 3. à n. 41 Marc. Anton. var. res. lib. 1. res. fin. casu 9. Etiam per reg. 8. Cancell. de alternatiua, aut in mensibus Apostolicis, vt in specie tradunt Paul. Granut. in add. ad Simon. de reseru. benef. q. 42. verb. superfluum Gonzal. d. glos. 34. à n. 1. Monet. d. q. 3. n. 78. latè Alex. Trentacinq. tom. 1. conf. 27. per tot. vbi refert ita Romæ fuisse iudicatum.

23 Nec in beneficiis, & Præbendis, quæ permutantur, & resignantur, siue in ipsa permutatione, & resignatione, quia ibi vacat benefi-

cium vbi fit resignatio, vnde cum ista resignatio fiat in Curia, & in manibus Papæ, obstat reseruatio. Ita Petr. Greg. de benef. c. 39. n. 4. Azor. d. p. 2. lib. 6. c. 26. in fin. & lib. 7. c. 30. q. 7. Flamin. Paris. d. q. 20. n. 2. Gōzal. d. glos. 34. n. 35. & seqq. Monet. d. cap. 3. à n. 124. Habet tamen locum optio in iis Præbendis, quæ deuoluuntur ad Papam ex negligentia inferiorum in non conferendo intra sex menses à die notitiæ vocationis, vt per Franc. Marc. Delph. dec. 1250. n. 2. p. 1. Azor. d. c. 26. q. 14. Monet. d. c. 3. q. 3. n. 106. vbi id multis medijs probare intendit, vide apud illum. Nisi Præbenda vacaret per permutationem coram Ordinario factam, sic intelligendus Franc. Marc. decis. 1259. num. 1. vol. 1. Borrell. dict. titul. 29. num. 29.

Nec denique in beneficiis iurispatronatus laicalis, aut mixti locum habet optio, vt latè probat Monet. d. tr. c. 3. à n. 112. nisi accedat patroni consensus vel speciali prescriptione aut consuetudine inducatur, vt etiā in beneficiis, & Præbendis iurispatronatus laicalis optio, fiat, vt ipse Monet. declarat ibid. n. 121. & 122. addēs huiusmodi consuetudinē indici saltem spatio quadraginta annorum quoad ius ecclesiæ inferioris, & spatio tringinta quoad ius laici.

Querit Gonzal. d. glos. 34. n. 92. de casu, qui passim euenire potest, videlicet vnus fuit prouisus de vna quarta Portione, cuius vigore optauit, & ascendit ad dimidiam, & postea ad integram Portionem, si postquam declaratur quòd collatio facta de quarta Portione est nulla, vel quia erat reseruata, vel ex alio defectu, an debeat etiam priuari integra Portione, quam habet, & concludit quòd sic, nisi trienniali possessione, vel alio nouo titulo se defendat, nam sublato antecedente, & fundamento tollitur consequens, & totum ædificium corruit, & n. 94. ex hac ferè ratione resoluit quòd si vnus Canonicus iunior optauit Canonicatū maiorem, & integer Portionarius optauit Canonicum dimissum, & dimidiū Portionarius optauit integram Portionē dimissam, & quartus Portionarius optauit dimidiā Portionem, & de illa quarta Portione dimissa fuit vnus nouiter prouisus, & post aliquod tempus euietus fuit Canonicatus primo loco optatus, quia erat reseruatus, seu ex alia causa affectus, tunc iste Canonicatus, & reliqui omnes debent gradatim restitui ad locum, & beneficium ratione dictæ optionis dimissū, nisi scienter malè optassent, & sic prouisus de quarta Portione remanebit sine illa, & inanis, per c. si benef. 20. de prab. lib. 6. vbi Anch. not. 8. in fin. & Franc. n. 4. notat, quòd quando adest error in primo gradu, & ille est, causa erroris successiue in pluribus gradibus, primo restituito aduersus secundum, restituitur secundus aduersus tertium, & tertius aduersus quartum, & sic de singulis.